اصلاح ارقام بودجه چند دستگاه سیاسی در «شرق»

روزنامه «شرق» در شماره ۳۳۲۶ خود در صفحه دو گزارشی با عنوان «مقایسه لوایح بودجه ۹۷ و ۹۸» منتشر کرده است که حاوی اشکالات و اشتباهات عددی است.

در ابتدا به نظر می‌رسد در گزارش مزبور به تفاوت‌های بین مفاهیم بودجه، اعتبارات هزینه‌ای، تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و اعتبارات پروژه‌ای توجه نشده و به‌همین‌دلیل در ابتدای گزارش گفته شده «در لایحه بودجه سال ۹۸ سهم اغلب دستگاه‌های اجرائی کاهش یافته» که اشتباه و خلاف واقعیت است. از سوی دیگر نویسنده در انتهای گزارش جدولی را با عنوان مقایسه بودجه منتشر کرده است که در آن بیشتر ارقام مربوط به بودجه پیشنهادی دستگاه‌ها برای سال ۹۸ اشتباه نوشته شده است.

نکته اول درباره جدول منتشرشده این است که اصولا دلیل و ترتیب انتخاب این دستگاه‌ها چه بوده و قرار است چه حقیقتی را درباره لایحه بودجه بر ما آشکار کند. اگر قصد مقایسه دستگاه‌های اجرائی با هم وجود داشته، چرا دستگاه‌های اجرائی عظیم کشور مانند وزارت بهداشت، وزارت آموزش‌وپرورش، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی یا وزارت امور اقتصادی و دارایی در آن غایب هستند و اگر ملاک انتخاب دستگاه‌ها، ماهیت سیاسی آنهاست، چرا به مهم‌ترین آنها اشاره نشده و برای مثال درحالی‌که بودجه سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی (البته رقم آن را هم اشتباه نوشته) به‌عنوان یک دستگاه شبه‌فرهنگی درج شده، بودجه دستگاه‌های شبه‌فرهنگی با بودجه‌های بسیار بیشتر چرا ذکر نشده‌اند؟

نکته دوم اینکه ردیف‌ها و زیرردیف‌های مرتب و مرکبی در جدول ذکر شده که هم‌پوشانی دارند. برای مثال در جدول منتشرشده سه ردیف با عناوین بودجه مجلس شورای اسلامی، کتابخانه مجلس شورای اسلامی و مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی ذکر شده که دو مورد آخر در واقع زیرمجموعه مجلس شورای اسلامی هستند و عدد بودجه آنها در همان رقم بودجه مجلس شورای اسلامی محاسبه و اعلام شده است (بدتر آنکه رقم بودجه هر سه مورد اشتباه ذکر شده) و در واقع کتابخانه و مرکز پژوهش‌ها دستگاه‌های مجزا از مجلس نیستند. از سوی دیگر تفاوتی بین بودجه‌های دستگاهی و بودجه‌های برنامه‌ای قائل نشده‌اند. به‌این‌صورت که برخی دستگاه‌ها مانند وزارت کشور تنها یک رقم بودجه دریافت نمی‌کنند؛ بلکه بودجه واقعی آنها از مجموع اعتبارات هزینه‌ها، اعتبارات عمرانی و همچنین اعتبارات برنامه‌ای، مانند «برنامه ملی مین‌زدایی» قابل محاسبه است و به‌همین‌دلیل در ذکر ارقام این دستگاه‌ها نیز دچار اشتباه شده است.

نکته بعدی آن است که در گزارش تنها با دیدن یک رقم از جدول شماره ۷ لایحه بودجه تصور شده که به بودجه واقعی یک دستگاه به‌دست‌آمده (که البته همان رقم را هم به اشتباه درج شده است) و به‌همین‌دلیل اشتباهات فاحشی به وجود آمده است. برای مثال محاسبه میزان واقعی بودجه کمیته امداد امام خمینی(ره) تنها با مراجعه به جدول شماره ۷ امکان‌پذیر نیست و این کمیته علاوه‌بر کمکی که در جدول شماره ۷ لایحه بودجه دریافت می‌کند، طبق تبصره ماده‌واحده لایحه بودجه مبلغ ۱۴ هزار میلیارد ریال نیز از طریق بانک‌های عامل طبق بند ب ماده ۸۳ قانون برنامه پنج‌ساله ششم اعتبارات می‌گیرد که به شکل وام قرض‌الحسنه در اختیار مستمری‌بگیران این کمیته قرار می‌گیرد یا همین کمیته طبق تبصره دیگری از ماده‌واحده لایحه بودجه ۷۰ هزار میلیارد ریال از محل بند ۱۹ قانون هدفمندی یارانه‌ها بودجه دریافت می‌کند که در برنامه ملی کاهش فقر مطلق هزینه خواهد شد.

نکته دیگر درباره این جداول این است که بودجه اعلامی نیروهای مسلح نیز بسیار کمتر از مقدار واقعی آنان درج شود. برای مثال نویسنده مدعی شده است بودجه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در سال ۹۸ مبلغ ۱۵۴۷۱۸۶۸۴ میلیون ریال است؛ درحالی‌که توجه نکرده که این رقم تنها «اعتبار هزینه‌ای ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی» است و بودجه‌های عمرانی و همچنین بودجه‌های متعدد زیرمجموعه‌های سپاه مانند دانشگاه فنی مهندسی امام حسین، دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله، حفاظت اطلاعات سپاه، نمایندگی ولی فقیه در سپاه، دانشکده افسری و تربیت پاسداری امام حسین در آن وجود ندارد. در واقع هرکدام از این دستگاه‌ها برای حفظ استقلال از ستاد مرکزی ردیف بودجه مجزایی دارند که در کنار یکدیگر بودجه سپاه پاسداران را تشکیل می‌دهند و رقم واقعی بودجه سپاه پاسداران نه ۱۵۴۷۱۸۶۸۴ میلیون ریال بلکه ۲۵۹۰۰۴۷۲۵ ریال است.

نویسنده در موارد دیگر هم همین اشتباه را مرتکب شده و با بی‌توجهی به بودجه دستگاه‌هایی مانند سازمان حفاظت اطلاعات وزارت دفاع، مؤسسه تحقیقات دفاعی، دانشگاه صنعتی مالک‌اشتر، عقیدتی سیاسی وزارت دفاع و سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح و ستاد مشترک وزارت دفاع برای وزارت دفاع یا ستاد مشترک ارتش، عقیدتی-سیاسی ارتش، دانشکده‌های افسری ارتش، سازمان مرکزی حفاظت اطلاعات ارتش و دانشکده علوم پزشکی ارتش برای ارتش اقدام به درج ارقام اشتباه به عنوان بودجه این دستگاه‌های نظامی در سال ۹۸ کرده است که اختلاف بسیار زیادی با ارقام واقعی بودجه این نیروها دارد.

نکته دیگری که باید به آن توجه داشت، این است که در خواندن اعداد ذکر واحد «هزار میلیون» نادرست است و ارقام به صورت میلیون، میلیارد و هزار میلیارد نوشته و خوانده می‌شود.

عنوان	رقم منتشرشده در روزنامه	رقم درست در بودجه ۹۸	میزان اختلاف	/	اشتباه
نهاد ریاست‌جمهوری	۵۹۴۲۳۲۰	۶۲۷۰۳۲۰	۳۲۸۰۰۰	میلیون ریال کمتر نوشته‌شده	
شورای عالی امنیت ملی	۱۱۵۰۰۰	۱۲۳۰۰۰	۸۰۰۰	میلیون ریال کمتر نوشته‌شده	
دبیرخانه مجلس خبرگان رهبری	۷۲۱۷۷	۷۲۳۲۷	۱۵۰	میلیون ریال کمتر نوشته‌شده	
هیئت عالی گزینش	۵۰۰۰۰	۵۵۵۰۰	۵۵۰۰	میلیون ریال کمتر نوشته‌شده	
دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام	۵۷۰۰۰۰	۵۷۴۳۰۰	۴۳۰۰	میلیون ریال کمتر نوشته‌شده	
بنیاد ملی نخبگان	۴۹۶۹۹۲	۴۹۹۹۹۲	۳۰۰۰	میلیون ریال کمتر نوشته‌شده	
معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور	۲۹۵۸۱۰۰	۳۰۳۹۶۰۰	۸۱۵۰۰	میلیون ریال کمتر نوشته‌شده	
سازمان اداری و استخدامی کشور	۹۲۶۴۳۰	۱۰۷۸۰۳۰	۱۵۱۶۰۰	میلیون ریال کمتر نوشته‌شده	
مرکز ملی فضای مجازی	۱۴۰۰۰۰	۴۵۳۵۱۰	۳۱۳۵۱۰	میلیون ریال کمتر نوشته‌شده	
سازمان اسناد و کتابخانه ملی	۱۰۲۲۱۰۰	۱۲۷۲۱۰۰	۲۵۰۰۰۰	میلیون ریال کمتر نوشته‌شده	
مجلس شورای اسلامی	۴۱۷۷۰۰۰	۴۳۵۷۰۰۰	۱۸۰۰۰۰	میلیون ریال کمتر نوشته‌شده	
مرکز پژوهش‌های مجلس	۶۸۲۵۴۰	۷۰۴۵۴۰	۲۲۰۰۰	میلیون ریال کمتر نوشته‌شده	
کتابخانه موزه و مرکز اسناد مجلس	۲۱۰۰۰۰	۲۱۱۶۰۰	۱۶۰۰	میلیون ریال کمتر نوشته‌شده	
دیوان محاسبات کشور	۴۵۵۰۸۶۵	۴۷۹۷۳۶۵	۲۴۶۵۰۰	میلیون ریال کمتر نوشته‌شده	
شورای نگهبان	۷۵۰۰۰۰	۹۶۰۰۰۰	۲۱۰۰۰۰	میلیون ریال کمتر نوشته‌شده	
وزارت اطلاعات	۴۰۳۲۸۸۶۶	۵۸۲۵۸۳۰۱	۱۷۹۲۹۴۳۵	میلیون ریال کمتر نوشته‌شده	
سازمان برنامه‌وبودجه کشور	۱۸۹۱۶۵۴۴	۲۰۷۷۶۳۵۹	۱۸۵۹۸۱۵	میلیون ریال کمتر نوشته‌شده	
وزارت کشور	۲۸۲۹۰۱۰	۹۴۰۱۶۱۹	۶۵۷۲۶۰۹	میلیون ریال کمتر نوشته‌شده	
نیروی انتظامی	۱۴۵۱۵۵۳۱۳	۱۵۰۷۳۴۱۷۷	۵۵۷۸۸۶۴	میلیون ریال کمتر نوشته‌شده	
وزارت امور خارجه	۲۱۸۱۷۸۶۰	۲۶۶۶۴۵۶۲	۴۸۴۶۷۰۲	میلیون ریال کمتر نوشته‌شده	
دادستانی ویژه روحانیت	۳۰۰۰۰۰	۳۵۳۵۱۰	۵۳۵۱۰	میلیون ریال کمتر نوشته‌شده	
دادگستری جمهوری اسلامی ایران	۶۳۳۱۴۷۷۶	۶۷۰۴۵۰۵۶	۳۷۳۰۲۸۰	میلیون ریال کمتر نوشته‌شده	
دیوان عدالت اداری	۱۵۴۸۳۵۰	۱۶۷۴۴۱۷	۱۲۶۰۶۷	میلیون ریال کمتر نوشته‌شده	
سازمان زندان‌ها	۱۳۰۸۴۳۵۴	۱۷۲۰۶۹۴۵	۴۱۲۲۵۹۱	میلیون ریال کمتر نوشته‌شده	
سازمان بازرسی کل کشور	۱۶۰۰۳۰۰	۱۸۶۸۶۹۰	۲۶۸۳۹۰	میلیون ریال کمتر نوشته‌شده	
کمیته امداد امام خمینی	۵۴۰۴۷۴۵۰	۵۴۰۶۹۹۵۱	۲۲۵۰۱	میلیون ریال کمتر نوشته‌شده	
مؤسسه حفظ و نشر آثار امام	۲۰۰۰۰۰	۲۶۲۰۰۰	۶۲۰۰۰	میلیون ریال کمتر نوشته‌شده	
سازمان حج و زیارت	۶۲۳۰۰	۶۲۳۰۰	---	----	
صداوسیما	۱۸۴۰۰۰۰۰	۱۹۸۸۵۱۰۰	۱۴۸۵۱۰۰	میلیون ریال کمتر نوشته‌شده	
سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران	۱۰۰۰۰۰۰	۱۰۲۵۰۰۰	۲۵۰۰۰	میلیون ریال کمتر نوشته‌شده	
دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی	۵۷۰۳۰۰	۵۷۳۵۰۰	۳۲۰۰	میلیون ریال کمتر نوشته‌شده	
سازمان تبلیغات اسلامی	۳۴۰۶۰۰۰	۳۴۵۸۲۸۰	۵۲۲۸۰	میلیون ریال کمتر نوشته‌شده	
نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها	۹۶۹۵۰۰	۱۰۰۴۶۰۰	۳۵۱۰۰	میلیون ریال کمتر نوشته‌شده	
سازمان اوقاف و امور خیریه	۲۰۳۰۰۰۰	۴۶۲۶۱۷۰	۲۵۹۶۱۷۰	میلیون ریال کمتر نوشته‌شده	
مرکز خدمات حوزه‌های علمیه	۱۰۴۱۷۰۰۰	۱۰۴۱۷۰۰۰	---	----	
بنیاد شهید و امور ایثارگران	۱۳۹۳۴۱۰۰۰	۱۳۹۵۸۰۰۰۰	۲۳۹۰۰۰	میلیون ریال کمتر نوشته‌شده	
سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی	۳۰۹۹۰۰۰	۳۲۰۰۶۰۰	۱۰۱۶۰۰	میلیون ریال کمتر نوشته‌شده	
ارتش	۱۰۱۷۲۴۳۹۰	۱۰۳۳۴۸۱۰۷	۱۶۲۳۷۱۷	میلیون ریال کمتر نوشته‌شده	
سپاه	۱۵۴۷۱۸۶۸۴	۲۵۹۰۰۴۷۲۵	۱۰۴۲۸۶۰۴۱	میلیون ریال کمتر نوشته‌شده	
ستاد کل فرماندهی نیروهای مسلح	۴۶۱۳۰۵۴	۵۵۳۷۱۹۰	۹۲۴۱۳۶	میلیون ریال کمتر نوشته‌شده	
قرارگاه مرکزی خاتم‌الانبیا	۳۳۵۸۰۰۰	۳۳۵۸۰۰۰	----	----	
سازمان بسیج	۱۳۳۰۰۰۰۰۰	۱۳۳۰۰۰۰۰۰	----	----	
وزارت دفاع	۳۳۰۸۵۴۵۱	۳۸۷۴۳۲۸۲	۵۶۵۷۸۳۱	میلیون ریال کمتر نوشته‌شده	

مشرق‌زمین، گهواره صلح و دوستی

حسین روحانی‌صدر . کارشناس ارشد تاریخ ایران دوره اسلامی

در آستانه ورود به پنجمین دهه تغییر سلطنت به جمهوری اسلامی ایران و دومین دهه بهار عربی در منطقه، به یاد قربانیان ۷۰ سال خشونت و کسانی که حق صلح و دوستی بر ما دارند، آیا می‌توان در کنار همه خشونت‌ها، ادبیات صلح را همسان با ادبیات جنگ و ویرانی رایج در نیم‌قرن گذشته این منطقه مطرح کرد؟

در چهار دهه گذشته، حوادث و رویدادهایی با محوریت خشونت، خون و خرابی بر ایران و همسایگانش وارد آمده است. آیا این تعبیر که انقلاب در ایران محور این صدمات بوده، پذیرفتنی است؟ متأسفانه تاکنون نه شرق‌شناسان و نه ایران‌شناسان هیچ‌کدام این تحولات نامطلوب را ریشه‌یابی نکرده یا دستاوردهای مطالعاتی خود را با صدق و صفا به مخاطبان عرضه نکرده‌اند. شوربختی‌های مردمان مشرق‌زمین، همان گهواره تمدن بشری، از پایان جنگ جهانی دوم در ۷۳ سال پیش شروع شد. اروپایی‌ها خرابی‌های به‌جامانده از دو جنگ جهانی خود را با ایجاد اتحادیه اروپا جبران کردند و با تأسیس دولت صهیون در ۷۰ سال پیش، بحران را به منطقه خاورمیانه آوردند. آنان حتی تغییراتی در جغرافیای سیاسی منطقه ایجاد کرده و با افزایش خرید نفت از عربستان سعودی، رقابتی را میان ایران و عربستان، دو قدرت برتر منطقه‌ای از همان روزها آغاز کردند؛ پس اختلاف میان این دو قدرت منطقه‌ای چندان ارتباطی با انقلاب مردم ایران نداشته است. آیا این روند ۷۰ساله برای ۷۶۰ میلیون ساکن در مساحتی حدود ۲۷،۴۶۷،۵۲۴ کیلومترمربع نفعی خواهد داشت؟ امروز ایران با ۱۵ کشور مرز آبی و خاکی دارد. آیا ایران می‌تواند با استعانت از عضویت ۵۸ساله در سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک)، ۵۴ساله در سازمان همکاری اقتصادی (اکو)، عضویت ۱۸ساله در سازمان همکاری شانگهای و... محور صلح در منطقه شود؟

در چارچوب مطالبات چندجانبه سیاست خارجی، قابلیت طرح این موضوع دور از انتظار نیست. مردان سیاست خارجی و اقتصاد بین‌الملل، قابلیت دعوت از همتایان خود از این ۱۵ کشور را دارند. از یاد نرود تهران در دهه‌های نخستین قرن اخیر، میزبان چندین نشست مهم سران کشورهای بزرگ در حل بحران‌های جهانی بوده است؛ بنابراین نرم‌افزار صلح را می‌توان به‌عنوان یک گزینه به منطقه ارائه کرد. ورود به دهه پنجم انقلاب، بهترین بهانه برای ارائه چشم‌اندازی مثبت در میان همسایگان ایران است. ای‌کاش دستگاه دیپلماسی به کار افتد و اختلاف‌های منطقه‌ای را زیربنای طرح اتحادیه‌ای اقتصادی کرده و با دعوت از وزرای خارجه همسایه خود، از چنین نرم‌افزاری رونمایی کند. آیا احتمال خروج و جابه‌جایی نیروهای آمریکایی در منطقه، ظرفیتی برای اقتدار مشترک همه دولت‌ها نخواهد شد؟

شاید این سؤال دردناک پرسیده شود که آیا قدرت‌های بزرگ و جریان‌های تأثیرگذار ۷۰ سال گذشته چنین اجازه‌ای را به مردان سیاست خارجی ایران خواهند داد؟ پاسخ آن است همان‌گونه که در بالا آمد، این نیز می‌تواند گفتمانی قابل تجربه شود. جریان‌های داخلی، خارجی و منطقه‌ای در حال پیمودن مسیرهای تعریف‌شده خود هستند؛ اما اگر گویندگان، نویسندگان و جریان‌های فکری تأثیرگذار در داخل و خارج به‌علاوه نیروهای فکری مهاجر از این مناطق به ینگه دنیا، توانایی طرح چنین گفتمانی را در قالب مقالات، پایان‌نامه‌ها، کتب، کنفرانس و... داشته باشند، جهان‌بینی صلح از امری محال به واقعیتی دست‌یافتنی تبدیل خواهد شد. پس از شیوع چنین گفتمانی در میان ۷۶۰ میلیون نفر ساکن در این محدوده جغرافیایی، دستگاه‌های دیپلماسی نیز خود را ملزم به ورود در این حوزه خواهند دید و ایجاد یک بازار مشترک اقتصادی همراه با توازن قدرت‌های بزرگ جهانی، مؤثرترین گام برای رسیدن به آینده‌ای مطلوب خواهد بود. آیا ما مردمان مشرق‌زمین راهکاری برای جبران خسارت‌های به‌جامانده در ۱،۸۰۳،۰۸۴ کیلومترمربع از سرزمین‌های خود ارائه کرده‌ایم؟ راستی قدرت‌های بزرگ هم به‌طور رسمی همسایگان را مسئول بازسازی خرابی‌ها اعلام کردند. هیچ می‌دانیم در خوش‌بینانه‌ترین حالت، بازسازی هر مترمربع معادل ۳۰۰ دلار یعنی ۵۴۰،۹۲۵،۲۰۰ دلار هزینه خواهد داشت؟

طرح گفتمان صلح و ایجاد اتحادیه در مساحتی در حدود ۲۷،۴۶۷،۵۲۴ کیلومترمربع و جمعیتی ۷۶۰میلیون‌نفری کار آسانی نیست؛ اما می‌توان از آن به‌عنوان نرم‌افزاری کارآمد در پنجمین دهه انقلاب استفاده کرد؛ چراکه این روزها قدرت عموم اتحادیه‌های منطقه‌ای و جهانی در همسایگی ایران ضعیف شده و ایجاد اتحادیه میان ایران و ۱۵ کشور همسایه آن، هم منطقه را به صلحی پایدار نزدیک‌تر می‌کند و هم یک گفتمان و ادبیات جدید سیاسی را به دنیا معرفی خواهد کرد. ای‌کاش در پاسخ به حضور هر ناوگان جنگی در منطقه، به‌جای مانورهای تدافعی و تهاجمی، با برگزاری همایش‌ها و نمایشگاه‌های صلح و دوستی به استقبالشان برویم و به قول فرهیخته‌ای، دوستی به‌مثابه جهان‌بینی را به‌عنوان الگویی مشرقی به دنیا معرفی کنیم. البته رسیدن به این مطلوب نیازمند همیاری و همفکری نه‌فقط نهادهای داخلی کشوری، بلکه همه نیروهای صلح‌جو در منطقه است.

آینه

اعتماد

معانی تغییر عادل‌الجبیر

● **محمد عربشاهی:** مشخص است که مسائل عربستان و ایران در پی تحولات عراق، جنگ سوریه، جنگ یمن، ناآرامی سیاسی لبنان و حتی اختلافات در خلیج فارس، یک فاز رقابت راهبردی در سطح منطقه را تجربه می‌کند. برای همین اگر بپذیریم که تغییر وزیر خارجه نشانه‌ای از تغییر در سیاست‌ها- اگرچه تاکتیکی- در خصوص کانون‌های تحولات در منطقه است، پس اگر ما توقعی از این تغییر برای تأثیر در روابط دوجانبه هم نداشته باشیم اما باید در سطح منطقه-که در واقع عامل افزایش و پیچیده‌ترشدن اختلافات ما با عربستان است- منتظر تغییراتی در سیاست عربستان باشیم. بنابراین آنچه در این مرحله حائز اهمیت است، شناخت این تغییرات و نقش‌آفرینی آن در تنظیم مناسبات و رفتارهای منطقه‌ای دو کشور در قبال یکدیگر و دیگر همسایگان و تغییرات احتمالی در روند پرونده‌های جاری در منطقه است.

ایران

اعتراضات اجتماعی با گفتمان سیاسی

● **علی‌اصغر سعیدی:** تقریبا از اواسط دولت آقای احمدی‌نژاد یعنی از سال ۸۸ به بعد ما با اعتراضات کارگری روبه‌رو بودیم. آنها بیشتر حقوق صنفی، یعنی ابتدایی‌ترین حقوق خودشان را مطالبه می‌کردند. این بسیار مهم است که تمام خواسته آنها اصل حقوق‌شان بود. این وضعیت را اگر با اعتراضات صنفی سال ۱۳۲۳ مقایسه کنید، می‌بینید که در آن زمان در کارخانجات اصفهان، کارگران حقوق دریافت می‌کردند ولی به مسائل دیگری مانند افزایش حقوق، اضافه کار، حق بیمه و... اعتراض داشتند. این خود نشان می‌دهد که سطح مطالبات صنفی هم در سال گذشته بسیار نازل بوده است. عده زیادی از معترضان هم مال‌باختگان مؤسسات مالی و اعتباری بودند که اینها هم به عدم ثبات و پایداری سیاست‌های اقتصادی و اجتماعی در قبال سیاست‌های پولی برمی‌گردد. بخش دیگری از اعتراضات هم معطوف به مشکلات محیط زیستی از جمله مسائل کمبود آب بود. این چند مسئله نشان می‌دهد که اعتراضات سال گذشته بیشتر اجتماعی بود که اثرات ناگزیری نیز از خود بر جای گذاشت. این اثرات اقتصاد کلان را با خود درگیر کرد و ما هنوز با آنها درگیر هستیم. در طی یک اعتراض، اثرات اهداف در گروه‌های مختلف متفاوت است. ممکن است در بین کارگران صنفی، در بین مردم اقتصادی و در بین دانشجویان اجتماعی باشد ولی وقتی که تمام آنها به صورت جمعی نمایان می‌شود، چهره‌ای که از خود نشان می‌دهد، سیاسی است. این چهره سیاسی، موجب ناامنی و بی‌ثباتی می‌شود.

آرمان امروز

«گفت‌وگوی ملی» پس از برجام ادامه نیافت

● **شهربانو امانی، فعال سیاسی اصلاح‌طلب:** شورای عالی اصلاح‌طلبان برای رسیدگی به این موضوع باید به یک اجماع و تصمیم حداکثری برسد. اصلاح‌طلبان در هر شرایطی این اصل را بر خود تعریف کرده‌اند که از چشم مردم نباید فرار کرد و در هر قسمتی که اشتباه کرده‌اند باید پای آن بایستند کما اینکه در گذشته هم شاهد بودید که بزرگان اصلاح‌طلب در هر قسمتی که اشتباهی رخ داده آن را پذیرفته و سعی در اصلاح امور داشتند. خردمندی و هوشمندی مردم ایران بوده که این کشور را سرپا نگاه داشته است. در بخشی از تصمیم‌گیری‌ها و تصمیم‌سازی‌ها باید دولت پاسخگو باشد، اما متأسفانه این اتفاق نیفتاد. به طور مثال می‌توان به وزارتخانه‌ها و شرکت‌های دولتی اشاره کرد. ۱۸۰۰ نیرو در شرکت نفت و گاز مشغول چه فعالیتی هستند که رئیس کمیسیون انرژی گفته برای تحقق پیوست فرهنگی است؛ مگر پیوست فرهنگی با لباس است؟ پیوست اجتماعی-فرهنگی دارای شاخص‌های خود است و انتظاری که از عملکرد قوی دولت بر دولت دوازدهم بود محقق نشده است. اصلاح‌طلبان آن بخش از هزینه را که باید بپردازند قطعا می‌پردازند. قدرت پنهان که از منابع مالی، رسانه و... در اختیار دارد قطعا بی‌کار ننشسته است.

آفتاب

چرایی عدم فرهنگ عذرخواهی در مسئولان

● **علی تاجرنیا نماینده اسبق مجلس:** در کشورهایی نظیر کره جنوبی به دلیل یک رفتار اشتباه از مردم عذرخواهی می‌شود اما در ایران نه! به نظر می‌رسد عذرخواهی از سوی مسئولان در چنین ساختاری به این دلیل است که در این کشورها صاحبان قدرت و دولت‌ها نیازمند مردم هستند به همین دلیل هم رفتاری متواضعانه با شهروندان خود دارند. زیرا در این کشورها سرمایه عظیم ملی مانند نفت وجود ندارد که دولت را این چنین قدرتمند کند. در این کشورها حکومت‌ران‌ها قدرت خود را از مردم می‌گیرند به همین دلیل هم نسبت به رفتارشان پاسخگو هستند. بنابراین عدم عذرخواهی مسئولان از مردم به دو دلیل نخست ساختار و سپس فرهنگ عدم احساس وظیفه در کشور باز می‌گردد. زیرا امروز جای حق و تکلیف وارونه شده است و به جای پاسخگویی مسئولان به مردم، بیشتر مسئولان به دنبال پرسش و پاسخ از افکار عمومی هستند و مردمی که باید صاحب حق پرسش باشند را مکلف و ناگزیر به اجرای برخی مسائل می‌کنند. ازاین‌رو، رفتارهایی نظیر رفتار نماینده سراوان نیز ناشی از این مهم است.

politics@sharghdaily.ir

ادامه از صفحه یک

حجتی پرکار و بی‌ادعا

بهره‌برداری ممنوع و زمین‌خواری، جنگل‌خواری و واگذاری زمین به حداقل ممکن تاریخی خود رسیده است.

زنان برای اولین‌بار در این وزارت به مدیریت پژوهشگاه، مؤسسات پژوهشی و مراکز تحقیقات کشاورزی و حتی ریاست سازمان جهاد کشاورزی استان‌ها دست یافته‌اند. در سخت‌ترین شرایط رکود دولت یازدهم تنها بخشی که موجب رشد مثبت اقتصادی کشور شد، بدون اغراق بخش کشاورزی بوده است. واردات محصولات کشاورزی با وجود همه مشکلات کاهش یافته است.

قیمت اقلام خوراکی مردم در مقایسه با کاهش ارزش پول ملی و تورم سایر بخش‌ها (از مسکن گرفته تا خودرو و صنایع کوچک و بزرگ) از ثبات نسبی برخوردار بوده و در یک کلام بخش کشاورزی در مسیر صحیحی قرار گرفته است.

به صورت بدیهی بخش کشاورزی و مدیریت ارشد آن با چالش‌هایی سخت نیز روبه‌رو بوده است و ضعف‌هایی نیز دارد؛ اما این ضعف‌ها یقینا با استیضاح وزیر نه‌تنها قابلیت رفع نخواهد داشت؛ بلکه تشدید هم خواهد شد.

حجتی مرد روزهای سخت است. تحت سخت‌ترین شرایط شانه از زیر بار مسئولیت خالی نکرده است. شاید عافیت حجتی در این بود که بعد از چند دوره وزارت در ابتدای دولت دوازدهم، در «اوج» کناره‌گیری کند.

نگارنده به‌خوبی واقف است که پذیرش دور دیگری از وزارت جهاد کشاورزی برای او چقدر سخت بوده است؛ اما او بار دیگر با گذشتن از خود و خانواده‌اش نشان داد برای ایفای وظیفه ملی خود حاضر است از خواسته خود و خانواده‌اش بگذرد.

بدون تردید طرح سؤال و استیضاح حق نمایندگان است. در بین موضوعاتی که نمایندگان محترم مطرح کرده‌اند، شاید یک موضوع اصلی همان پیگیری‌نکردن یا موفقیت‌نداشتن حجتی در افزایش مناسب نرخ خرید تضمینی گندم است.

ضمن اذعان به وجود مشکلات عظیم اقتصادی ناشی از بی‌تدبیری در تخصیص منابع به برخی دستگاه‌ها و مشکلات ناشی از تحریم‌های ظالمانه آمریکا، حق را با نمایندگان مجلس می‌دانم که حقوق حقه تنها مولدان واقعی کشور یعنی کشاورزان که در قیمت خرید تضمینی گندم تجلی می‌یابد، به نحو مناسبی ادا نشده است؛ اما باید به این نکته نیز توجه داشت که شاید حجتی قانونا تنها ۲۰ درصد یا کمتر در تعیین قیمت خرید تضمینی نقش داشته باشد.

شاید تا همین مرحله هم رئیس‌جمهور، سازمان برنامه و بودجه و وزارت اقتصاد پیام کشاورزان را از طریق نمایندگان‌شان دریافت کرده باشند و شاید بتوان با ابزاری مؤثرتر از استیضاح به این هدف رسید.

بگذارید فردای استیضاح را در صورت موفقیت در نظر بگیریم: رئیس‌جمهور بدون تردید یکی از نزدیک‌ترین معاونان حجتی را به سرپرستی وزارت منصوب خواهد کرد. قدرت مذاکراتی مجلس در این برهه کاهش خواهد یافت؛ زیرا با رأی اعتماد به وزیر معرفی‌شده (یا حتی عدم رأی اعتماد به او و معرفی فردی دیگر)، نمی‌توان وزیر تازه‌منصوب را برای مدتی استیضاح کرد. پس‌ازآن هم رقابت‌های انتخاباتی برای مجلس بعدی آغاز شده و بعید می‌دانم امکان استیضاح وزیر جدید فراهم باشد.

درواقع با این استیضاح حتی در صورت موفقیت، مجلس بدون کوچک‌ترین دستاوردی برای موکلان خود (کشاورزان) مدیری مجرب را که خاص و عام در صداقت، پرکاری و بی‌ادعایی او متفق‌القول هستند، حذف و مدیری همسو با او را از بین حلقه یاران او بر سر کار خواهد آورد.

پیشنهاد نگارنده استفاده نمایندگان از اختیار تقنینی خود برای تحقق خواسته‌هایشان است. در فصل بودجه قرار داریم و همه امکان و اختیار در اختیار نمایندگان است تا با واقع‌بینی حقوق کشاورزان را به نحو قانونمند استیفا کنند.

یقینا ۴۴ نماینده محترمی که طرح استیضاح را امضا کرده‌اند یا نمایندگانی که بخواهند به استیضاح رأی مثبت دهند، از اختیار کافی برخوردارند تا در خلال تصویب قانون بودجه سال ۱۳۹۸ تضمین کافی را برای تعیین نرخ واقعی خرید تضمینی محصولات کشاورزی قانونمند کنند.

امید آن می‌رود که نمایندگان مجلس راه دیگری را برای اعمال فشار بر دولت برای احقاق حقوق موکلان‌شان انتخاب کنند.